

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5330

Tarih : 07.05.2024

10/1241

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelliler, toplumumuzun %12'sini oluşturan ve eşit haklara sahip, saygın bir şekilde yaşamayı hak eden bireylerdir. Ancak engelli yurttaşlarımız günlük yaşamlarında birçok zorlukla karşılaşmaktadırlar. Bu zorluklar, eğitim, istihdam, sağlık, sosyal yaşam ve erişilebilirlik gibi alanlarda kendini göstermektedir. TÜİK 2021 yılı istatistiklerine göre, engelli bireylerin %80'i toplu taşıma araçlarına erişimde zorlanmaktadır. Kamusal alanlarda engellilere özel düzenlemeler yetersiz kalmakta ve kentler engelli bireyler için yaşanmaz hale gelmektedir. Eğitimde, istihdamda, sağlıkta ve sosyal hayatta engelli bireylere yönelik ayrımcılığın önüne geçilmesi, engelli bireylerin yaşadıkları sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nejla Demir
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

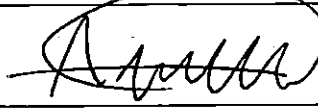
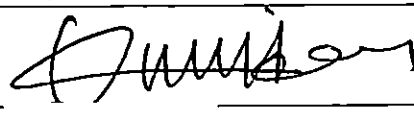
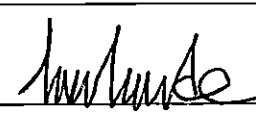

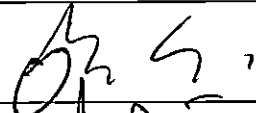
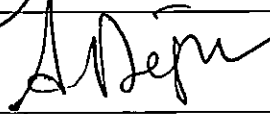
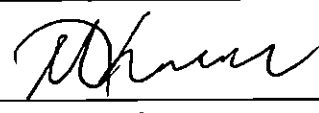
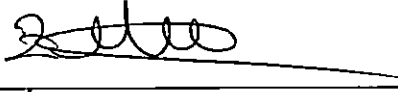

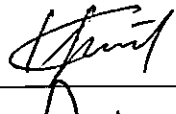
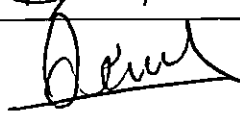
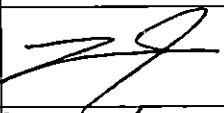
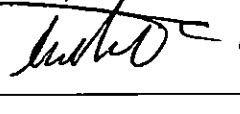
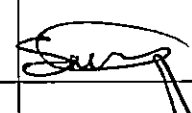

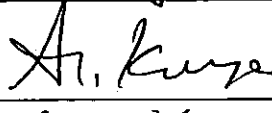
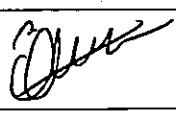
Engelliler Haftası, 1981 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 37/52 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Bu karar ile her yıl 10-16 Mayıs tarihleri arasında "Dünya Engelliler Haftası" kutlanmaya başlanmıştır. Türkiye'de ise Engelliler Haftası, 1987 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kabul ettiği 3318 sayılı "Engellilerin Korunması Hakkında Kanun" ile resmîyet kazanmıştır. Bu kanun ile Engelliler Haftası'nın her yıl 10-16 Mayıs tarihleri arasında kutlanması ve bu hafta boyunca engellilerin sorunlarına dikkat çekilmesi öngörülmüştür. Engelliler Haftası, engelli bireylerin yaşadığı sorunlara çözüm bulma ve engellilerin haklarının korunması için daha fazla çaba sarf edilmesi gerektiğini bize hatırlatmaktadır.

Günümüzde, toplumun önemli bir parçasını oluşturan engelli bireylerin yaşadığı sorunlar, toplumsal bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır. Engellilik, birçok farklı alanda yaşamı etkileyen ve çözüm gerektiren zorlukları beraberinde getirmektedir. Eğitimden istihdama, sağıktan sosyal yaşama kadar pek çok alanda engellilerin karşılaştığı sorunlar, toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren bir konudur. Engellilerin sorunlarının çözümü sadece engellileri değil, tüm toplumu ilgilendirmektedir. Bu sorunların çözümü için tüm paydaşların iş birliği içinde hareket etmesi ve engelli bireylerin haklarının korunması için gerekli adımların atılması gerekmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin 2021 yılı Engellilik İstatistiklerine göre, engelli öğrencilerin %65'i özel eğitim kurumlarına gitmektedir. Ancak, özel eğitim kurumlarının %64'ü devlet tarafından işletilmekte olup, özellikle fiziki engellere sahip öğrenciler için yeterli altyapı ve uzman öğretmen eksikliği sorun teşkil etmektedir. Engelli bireylerin işgücü piyasasına katılım oranı %33,6 iken, işsizlik oranı genel işsizlik oranının iki katından fazladır. Bunun yanı sıra, engelli çalışanların %40'ı asgari ücret düzeyinde çalışmakta olup, istihdamda yaşanan ayrımcılık engellilerin ekonomik ve sosyal yaşama entegrasyonunu zorlaştırmaktadır. Ülkede 1 milyon 200 bin engelli bireyin bulunduğu öne sürülmektedir. Ancak, bu bireylere özel sağık hizmeti sunan yeterli sayıda sağık kurumu ve personel bulunmamaktadır. Engelli bireyler, sağık hizmetlerine erişimde engellerle karşılaşmakta ve sağık kurumlarında yeterince engelli dostu altyapı bulunmamaktadır.

Araştırmalara göre, engelli bireylerin %60'ı sosyal hayata yeterince katılamamakta ve toplumdaki izole olma riski taşımaktadır. Engellilerin sosyal aktivitelere ve kamusal alanlara erişiminde yaşanan zorluklar, sosyal yaşamda ayrımcılığın bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. TÜİK'in 2021 yılı Engellilik İstatistiklerine göre, engelli bireylerin %75'i binalara erişimde zorlanmaktadır. Ayrıca, toplu taşıma araçlarına erişimde yaşanan zorluklar ve kamusal alanlarda engellilere özel düzenlemelerin yetersiz olması, engellilerin yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Bu sorunların çözümü için acil adımlar atılması gerekmektedir. Bu noktada, tüm toplumun iş birliği içinde hareket etmesi ve engelli bireylerin haklarının korunması büyük önem taşımaktadır.

Eğitimde, istihdamda, sağıkta ve sosyal hayatta engelli bireylere yönelik ayrımcılığın önüne geçilmesi, engellilerin yaşadıkları sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	Siman Apt. Yılmaz	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMAĞ	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	